

279

1717. Κανουνναμέ τοῦ Μ ο ρ έ ω ς,
μνημ. ἐν 423, σ. 207 σημ. 1.

280

1717. Ἀγοραπωλησία ἀκινήτων τῆς 26 Ἰαν. 1716–1717 ἐν Παροικία
Π ά ρ ο υ,
ἐν 57, σ. 154–155.
« . . . οἱ ὁποίαις <ἰδιοκτήτραι γειτονικῶν ἀκινήτων> ἐρωτηκίκασι, κατὰ τὴν συνήθειαν,
καὶ μὲ τὴν θέλησίν τωνε γίνεται τὸ παρόν . . . ».

281

1717. Προικοσύμφωνον συστάσεως προικὸς εἰς υἱόν, τῆς 24 Ἰαν., ἐν
Παροικία Π ά ρ ο υ,
ἐν 57, σ. 153–154.
« . . . ἂν τύχη θάνατος δίχως νὰ ἀφίνω ἐγὼ παιδί, νὰ μεταστρέφονται πάλε εἰς τοὺς
προθίμους (= ἐγγυτέρους) τοὺς ἐδικοὺς κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθεια τοῦ τόπου . . . ».

282

1718. Προικοσύμφωνον ἐν Ἀ ν δ ρ ω, ἀπὸ 13 Μαρτίου,
ἐν 289, σ. 242.
« . . . μὲ τοῦτο, τοῦ ἀφέντη τὸ πρᾶγμα . . . κοντεσιονάδο, νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ πρῶτο ὡς πρῶτο
ἀρσενικό, καὶ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ πουλήσῃ, μηδὲ νὰ τὸ χαρίσῃ . . . ».

283

1719. Τῆς 31 Μαΐου α) «31 ζητήματα χωριανῶ ἀπάνω εἰς τοὺς τόπους»,
15 χωρίων τῆς Ν ά ξ ο υ καὶ ἐν συνεχείᾳ «ἀπόκρισι στὰ ζητήματα
χωριανῶν», τῆς Κοινότητος τῶν χωρίων Νάξου,
εἰς δύο παραλλαγάς, ἐν 146, σ. 75–79.
«Διὰ τὰ λεγάτα, τὸ κάμνομεν σπάτι μὲ τὲς ὁμοιές των μαρτυρίες, πῶς ἔνε γονικά μας
μούλκια καὶ παλαιό μας ζάπτι ἀπὸ τοὺς προγονέους μας ἕως τὴν σήμερον, πρὶν τὸν τα-
χριτζὶ καὶ μετέπειτα τὸν ταχριτζί, διατὶ τὸν καιρὸν ὅπου ἐχτίζονταν τὰ σπίτια, ἔστοντας
ἡ γῆς ἐδική μας, ἐπαίρναμεν τὸ δικαίωμά μας, καθὼς φαίνεται ἡ ἀπόφασι τῆς κραταιᾶς
βασιλείας, διὰ τὸ ὅποιον πλερόνομεν τὸ βασιλικὸν δόσιμον, καθὼς ἐγνώρισεν ἡ βασιλεία.
Καὶ διὰ τὰ καπριάτικα, ἔχοντας κάπρο καὶ βόσκοντας καὶ εἰς τὰ πάσκουλα τοῦ καθενός,
κράτησιν ἔχουν νὰ τὰ δίνουν ὡσὰν παλαιὸ ζάπτι τῶν γονέων μας.
Διὰ τὰ λεύτερα, ὅσα ἐθέλαν ἀποδείξει μὲ δίκαιες καὶ νόμιμες ἀποδείξεις, νὰ εἶναι ἐδικά τως.
Στὰ μετάξια, ὅπου γίνονται ἀπὸ κεσίμνια, πάντα τὰ ἐδεκάτιζαν ἐκεῖνοι ὅπου εἶχαν τὰ

κεσίμνια, καὶ ἀπὸ τινὰ δὲν εἶχαν κανένα ἐμπόδιο, τόσον πρὶν τὸ ταχοῖρι ὥσάν καὶ ὕστερα ἕως τὴν σήμερον.

Διὰ ἀγριλιές ὁποῦ κεντροῖζονται ἐλιές, γροικοῦνται τῶν ἀφεντότοπω, καθὼς διαλαμβάνει ἡ ἀπόφασι τῆς βασιλείας· ἄγρια καὶ ἡμερα δέντρα καὶ στὲς ἀφεντικὲς ἐλιές δὲν ἔχει νὰ κάμη ὁ κοπιαστής, μόνο εἰς τὲς μεσιάρικες παίρνει ὁ κοπιαστής τὲς ἐμισὲς καὶ ὁ ἀφεντότοπος τὲς ἄλλες μισές, κατὰ τὸ ζάπτι μας τὸ γονικὸ ἕως τὴν σήμερον.

Διὰ τὰ πράγματα τὰ ντριτεμμένα, κατὰ τὸ παλαιὸ ἀντέτι, ὄντας ἤθελαν τὰ ἀφίση νὰ παίρῃσαν τέσσαροι χρόνοι, νὰ μὴν τὰ σπέρνουν, ἔχει θέλημα ὁ ἀφεντότοπος νὰ τὰ δίνη ἄλλονῳ κοπιαστάδῳ, νὰ λαβένη τὸ δικαίωμά του, καθὼς καὶ ἀφτὸς πλερώνει τῆς βασιλείας τὸ κεσίμι, διὰ νὰ μὴν ἔχη ζημία.

Διὰ τὰ ἀσφράγιστα ζωντόβολα, ζάπτι παλαιὸ ἐστάθη, γενόμενο ἐνοῦς χρονῶ, καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι σφραγισμένο, ἔχει ἐξουσία ὁ ἀφεντότοπος νὰ τὸ πιάνη καὶ ἕως τὴν σήμερον ἔτρεξαν ἔτσι.

Διὰ τὰ δεργατικά, πάντα ἀπὸ δέκα δεμάτια, ἀγγίζει τῷ ἐργατῷ τὸ ἓνα.

Διὰ τὸ μιτριτικό, νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸν ἀφεντότοπο μετὰ χαρᾶς, μὰ νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ θεορίζῃ δίχως τὸ θέλημα τοῦ ἀφεντότοπου καὶ νάνε ὁ δεργάτης ἐκεῖ, νὰ μετρά τὰ δεμάτια καὶ νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ κοπανήσῃ.

Διὰ τζοῖ μέλισσες ὁποῦναι στὰ λεύτερα, ἃς πλερώνουν τὸ δόσιμό τως τοῦ βοῖβόδα.

Διὰ τὰ κοστούδια, ὁποῦ βόσκουν μέσα στοὺς τόπους, λογᾶται ὥσάν νοίκι τοῦ σπιτιοῦ καὶ εἶναι ἀντέτι παλαιό, νὰ πλερώνῃ ἀπὸ πᾶσα δέκα τὸ ἓνα.

Διὰ τὰ πράγματα τὰ δεντρολογημένα, τόσον ἔνε ὑποκείμενα εἰς τὴν βοσκήν, ὥσάν καὶ εἰς τὸ σκότωμα, ὥσάν καὶ τᾶλλα, κατὰ τὴν ἀπόφασι τῆς βασιλείας, ἐκεῖνα ποῦ ἔνε μέσα εἰς τοὺς τόπους.

Ξύλα τῆς φωτιάς καὶ κλαδία, ἕως τὴν σήμερον τινὰς δὲν τοὺς ἀμπόδισε, διὰ τὰ βελάνια, μαζόνοντας ὁ νοικοκύρις ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ χρειάζονται, ἃς ἔχουν θέλημα οἱ κοπιαστάδες νὰ τὰ μαζεύουν τόσον καὶ διὰ τὲς ἀγριελιές.

Διὰ τὰ σκοτώματα, ἀφόντες διαλαληθῇ νὰ παντήσῃ ὁ καθένας τὰ ζωντόβολά του ὕστερα ἔχει θέλημα καὶ ἄδεια ὁ νοικοκύρις στὰ πράγματα τὰ τραφοκοπημένα νὰ σκοτώνῃ, διὰ νὰ παντᾶται τόσον τὸ οὐσούρι τοῦ ἀφέντι μπέγι, ὥσάν καὶ ἰδιων νοικοκυρῶν.

Διὰ τὰ ἀμπέλια καὶ χωράφια, ὁποῦ ζητοῦν νὰ τραφοκοποῦν, μέσα εἰς τοὺς τόπους δὲν ἐμποροῦν νὰ τὸ κάμουν, ἐπειδὴ ἀμποδίζουν τὴν βοσκήν τῶν ζωντόβολων.

Διὰ τὸ τζυκαλόχωμα, τινὰς δὲν ἀμποδίζει, ξέχως νὰ γίνεται ζημία τινός· διὰ τὸ σμυρίλλι, φανερόν πρᾶμμα εἶναι ἀπὸ παλαιόθες, πῶς εἶναι δικαίωμα τοῦ ἀφεντότοπου.

Διὰ τὰ λεύτερα, ποῦ ἤθελαν φανερώσει δίκαια Φαναρίου, Ἀγίας Κυριακῆς καὶ Ἀγίου Ἡλίου, νὰ ἐμποροῦν νὰ σπέρνονται παρὰ τὸν καιρὸ ποῦ σπέρνονται οἱ τόποι, μὴν ἐμπορόντας νὰ ἀπαντηχοῦ δίχως νᾶναι σπαρμένοι οἱ τόποι.

Διὰ τὰ περιβόλια τοῦ Δανακοῦ, λείποντας ἡ βοσκή, ὁ ἀφεντότοπος δὲν ἔχει ἄλλο παρὰ τὸ πάσκουλο, διὰ τὸ ὁποῖο πλερώνει τὸ βασιλικὸν κεσίμι. Μὴν ἔχοντας τὸ πάσκουλο, δὲν τοῦ ἀπομένει τίποτις».

284

1719. Πρᾶξις ἐνώπιον τοῦ «φανεροῦ νοταρίου» Ν α ξ ί α ς, ἀπὸ 3 Ἰουνίου, ἐν ΕΒΕ Τμ. χφφ. Ξ 135, ἀνέκδοτος.

